

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 68.

Tolvte Session.

35te Møde.

Torsdagen den 29de Novbr. Kl. 6½ Aften.

(Fortsat.)

Ordføreren: Det er ganske vist meget uretfærdigt at sige, at jeg skulde have givet en Anviisning derpaa, idet jeg netop udtalte det Gaab, at Forslaget ikke maatte forøge Antallet af de henliggende Lovforslag, men at det maatte føre til et praktisk Resultat. Naar jeg forøvrigt tager Ordet, saa er det kun, fordi jeg ikke skjønner rettere, end at det er en Ordførers Pligt at holde ud til det Sidste, og saa vil jeg, med Hensyn til hvad den sidste ærede Taler anførte, sige, at naar man sammenligner hans Uttringer med mine, vil man see, at jeg i Meget kan slutte mig til ham. Dog skal jeg gjøre opmærksom paa, at naar han mener, at § 1 vil forbyde Fæstegaardene for Fæsterne, der købe dem, saa troer jeg, at dette er begrundet paa en Vildfarelse. I hvert Tilfælde vil det for mig være aldeles indlysende, at man ikke er berettiget til at opoffre en stor og meget vigtig Deel af Eiendomsbesiddere, som fra gammel Tid ere i Besiddelse af Selveiendom, deres Interesse, fordi det kunde medføre Noget, der vilde være mere fordelagtigt for andre Forbrugere. Jeg troer imidlertid, det er en fuldstændig Misforstaaelse, at det vil forbyde Eiendommene med een Skilling. Det Exempel, som den ærede Minister anførte, og som forøvrigt ikke førte til nogen stor Sum, det angik en umiddelbar Overgang til Selveiendom, der var fri for enhver Fæste-

tvang; men naar dette først skal indtræde efter 20 Aar, saa troer jeg, at det vil være indlysende for Enhver, at det er en Vildfarelse, der ikke kan ramme her. Med Hensyn til § 2 skal jeg bemærke til den sidste ærede Taler og ligeledes til en anden æret Taler, der i saa Henseende har støttet hans Anskuelse (F. Nielsen), at det vilde være fuldstændig rigtigt, at Paragraphen vilde være til en overveiende Fordeel for Godseierne, hvis den gav dem en Ret til at sælge; men hele Paragraphen gaaer, som det vil være de ærede Medlemmer bekyndt, ud paa at betage Frygten for, at Retten til at sælge vil blive brugt i en Udstrækning og paa en Maade, der vilde være farlig efter det blot abstracte Begreb for de nuværende Fæstefamilier; men Retten til at sælge have de, og den faae de ikke ved denne Paragraph. Naar man her har talt om de Forholdsregler, der have været trufne for at fremme Udskiftning, saa troer jeg, det er et Spørgsmaal, der kan være meget interessant, men som ikke kan faae nogen praktisk Betydning. Forøvrigt er det min Mening, at er Godseiernes Stilling bleven fordeelagtigere ved denne Lov, saa gjælder dette ogsaa for Fæsterne. Jeg troer, at naar man regner, hvormegent en Godseier og hvormegent en Fæstefamilie nu besidder i Formue, og sammenholder det med de Villkaar, der fandt Sted dengang, saa turde det være et Spørgsmaal, hvilken af Parterne der har gjort meest Fremskridt. Men istedetfor at gjøre en saadan smaalig Mellemlægning troer jeg, at man skal glæde sig over, at Landet i det Hele har gjort et stort Fremskridt, og at der navnlig i Fæstebondestanden findes saa megen Dphlysning og Formue, at der er al